

הפטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

פרשת תזריע

הפטרת פרשת תזריע

(מב) פרשה זו עוסקת בניסים שהיו בזמנו של אלישע הנביא. ובאותו זמן היה רעב גדול, ואיש בא מבצעל שְלֹשָׁה, ששם מיהרה התבואה להבשיל, ויבא לאיש האלהים לחם בפורים, עֲשָׂרִים לֶחֶם שְׁעָרִים, וְכַרְמֶל בְּצִקְלָנוּ - שיבולים רכים בקליפתם, ויאמר אלישע למשרתו, תֵּן לָעָם וַיֹּאכְלוּ. (מג) ויאמר מִשְׁרָתוֹ בתמיהה, מָה אַתָּן זֶה לִפְנֵי מַאֵה אִישׁ, והרי זו כמות מועטה עבור כל התלמידים, ויאמר אלישע, תֵּן לָעָם וַיֹּאכְלוּ, כִּי כֹה אָמַר ה', אֲכַל וְהוֹתֵר. (מד) וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם, ואף שהיו שם אלפי תלמידים, הספיק מעט הלחם לכולם, ויאכלו ויִּוְתְרוּ, כְּדָבַר ה'. פרק-ה (מא) וַנַּעֲמֹן שׂוֹר צָבָא מֶלֶךְ אֲרָם, הִיָּה אִישׁ גְּדוֹל - חשוב לפני אֲדֹנָיו מלך ארם, ונִשָּׂא פָנִים - אהוב על כל העם, כִּי בּוֹ נִתְּן ה' תְּשׁוּעָה לְאֲרָם [כי הוא היה האיש שמשך לתומו בקשת והרג את אחאב מלך ישראל], וְהָאִישׁ הִיָּה גִבּוֹר חֵיל, ועם זאת היה מְצָרֵעַ, כי לא היתה צרעתו מחמת חולשת הגוף, אלא מחמת עונש על כך שחייליו שבו בפקודתו מארץ ישראל נערה קטנה, כמבואר להלן. (מב) וְאֲרָם יָצָאוּ גְדוּדִים, וַיִּשְׁבּוּ מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קִטְנָה, וַתְּהִי מִשְׁרַתָּהּ לִפְנֵי אִשְׁתּוֹ נַעֲמָן. (מג) וַתֹּאמֶר אוֹתָהּ נַעֲרָה קִטְנָה אֶל גְּבוּרָתָהּ, אֲחִלִּי אֲדֹנִי - יבקש אדוני את בקשתו להתרפא מהצרעת לפני הנביא אֲשֶׁר בְּשַׁמְרוֹן, והוא אלישע, אִזּוֹ יֵאָסֵף אֹתוֹ מִצְרַעְתּוֹ, כי צרעת כזו שבאה כעונש לא תתרפא על ידי הרופאים, אלא על ידי תפילה לה', ואם יבקש מהנביא שיתפלל עבורו, יתרפא מצרעתו. ומחמת כן היה נעמן סבור שהצרעת באה עליו מחמת כעס שיש לנביא עליו, וחשב שזהו מחמת שהרג את אחאב מלך ישראל, שלכן הענישו הנביא בצרעת. (מ) וַיָּבֵא נַעֲמָן וַיַּגִּד לְאֲדֹנָיו מֶלֶךְ אֲרָם לֵאמֹר, כִּזְאת וְכִזְאת דְּבַרָּה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, ודייק מדברי הנערה שמלך ישראל כעס על כך שהוא זה שהרג את אביו, אחאב, וציוה לנביא שיענישנו בצרעת. (מא) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ אֲרָם, לֵךְ בֹּא וְאֶשְׁלַחְהָ סֹפֵר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְפַיֶּסוֹ, וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר כִּפְרֵי כֶסֶף, וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב, וְעֶשֶׂר חֲלִיפּוֹת בְּגָדִים, וחשב שעל ידי שיפייס את המלך יצווה על הנביא לרפא את נעמן מצרעתו. (מב) וַיָּבֵא הַסֹּפֵר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, אֵף שַׁעַד עֲכָשׂוּ כַעֲסָתָהּ עַל נַעֲמָן וְהַעֲנִשְׁתָּ אוֹתוֹ בַּצְרַעַת, וְעַתָּה, כְּבֹא הַסֹּפֵר הַזֶּה אֵלַיךְ, הִנֵּה שְׁלַחְתִּי אֵלַיךְ אֶת נַעֲמָן עַבְדִּי, ומחמת שהוא עבדי תמחל לו, וְאֶסְפְּתוֹ מִצְרַעְתּוֹ, כי היא באה אליו בגללך. (מג) וַיְהִי כִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַסֹּפֵר, וַיִּקְרַע בְּגָדָיו, וַיֹּאמֶר, הֲאֵלֹהִים אֲנִי, לְהִמִּית וּלְהַחְיֹת - וכי אני גרמתי לנעמן שיצטרע [והמצורע חשוב כמת], וכי בידי לרפא אותו מצרעתו, כִּי זֶה שְׁלַח אֵלַי לְאֵסֵף אִישׁ מִצְרַעְתּוֹ, כִּי אֵךְ דָּעוּ נָא וַיֵּאוּ, כִּי מִתְאַנֶּה הוּא לִי מֶלֶךְ אֲרָם, ומבקש למצוא עלילה ולהלחם בי. (מ) וַיְהִי כִּשְׁמֵעַ אֱלִישֶׁע אִישׁ הֲאֵלֹהִים כִּי קָרַע מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת בְּגָדָיו, וַיִּשְׁלַח אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר, לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ, יבא נָא אֵלַי, ואף שיכל אלישע לרפא אותו גם ממרחק, רצה שיבוא אליו תחילה, וַיָּדַע עַל יְדֵי זֶה כִּי יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל. (מא) וַיָּבֵא נַעֲמָן בְּסוּסָיו וּבְרֻכָּבוֹ, וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַבַּיִת לְאֱלִישֶׁע. (מב) וְאֱלִישֶׁע לֹא רָצָה לְצַאת אֵלָיו, כְּדִי שֶׁלֹּא יִחְשׁוּ שֶׁרְפוּאָתוֹ תִּבּוּא בְּדֶרֶךְ טִבְעִית, או על ידי לחש שילחש עליו, אלא בדרך נס על ידי גזירת הנביא, וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁע מֵלֶאָד [-שליח] לֵאמֹר, הֲלוֹךְ וְרַחֲצֵתָ שְׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן,

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר ישירות לתיבת הדוא"ל שלך! להצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

ואף שבדרך כלל המים הקרים מזיקים לצרעת, רצה להראות לו שבכח הנביא לרפאו בדרך נס, ויָשֵׁב בְּשָׂרָךְ לָךְ, ויִטְהַר. (יא) ויקצף נעמן על כך שבתחילה קרא לו הנביא שיבוא אל ביתו, וכשהגיע לשם לא יצא לקראתו אלא שלח אליו שליח, וילך ויאמר, הנה אמרתי בליבי שהנביא קורא לי מחמת שכשאבוא לשם אלי יצא יצוא, ועמד וקרא בשם ה' אלהיו, והניף ידו אל המקום, ואסף המצרע, ומחמת כן רצה שאבוא אליו, אבל כיון שלא עשה כן אלא רק שלח אליו שליח שיאמר לו מה לעשות, לשם מה הוצרך לקרוא לו שיבא אל ביתו. (יב) וגם קצף נעמן על העצה שנתן לו לרחוץ במי הירדן, ועל זה אמר, הלא טוב אמנה ופפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל, הלא ארחץ בהם וטהרתי - וכי אם ארחץ בהם אתרפא מצרעתי, והרי ודאי לא יועילו לי, ואיך יועילו לי מי הירדן, ויפן וילך בחמה. (יג) ויגשו עבדיו של נעמן וידברו אליו, ויאמרו, אבי, דבר גדול הנביא דבר אליך - הרי אם היה הנביא אומר לך לעשות דבר גדול וקשה, הלא תעשה - הרי היית עושה זאת, מחמת שזהו דבר הנביא, ואף כי אמר אליך - וכל שכן עתה שאמר לך דבר קטן, רחץ וטהר. (יד) וירד נעמן ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים, וישב בשרו להיות כבשר נער קטן, ויטהר מצרעתו. (טו) וישב נעמן אל איש האלהים, הוא וכל מחנהו, ויבא ויעמד לפניו, והנה כיון שאסור ליטול מתנה מגוי ביום שמחתו, מחשש שילך ויודה לעבודה זרה שלו, לכן הקדים נעמן ויאמר, הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל, ועתה שכפרתי בעבודה זרה ואין חשש שאודה לה, קח נא ברכה - מתנה מאת עבדך. (טז) אמנם כיון שמן הדין אסור לרפא גוי, ועשה זאת אלישע רק מפני שהיה בכך קידוש שם שמים, לכן לא רצה ליטול ממנו מתנה, ויאמר אלישע בלשון שבועה, חי ה' אשר עמדת לפניו, אם אקח. ויפצר בו לקחת, וימאן. (יז) ויאמר נעמן, ולא יתן נא לעבדך - האם תסכים שיתנו לי משא צמד פרדים אדמה, כדי שיוכל להקים בארצו מזבח לשם ה', ורצה למלא את המזבח באדמה קדושה מארץ ישראל, כי לוא יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים אחרים, כי אם לה'. (יח) אמנם הוסיף נעמן ואמר, לדבר הנה יסלח ה' לעבדך, בבוא אדני מלך ארם למקום עבודה זרה שלו הקרוי בית רמון, להשתחוות שמה, וכיון שהוא נשען על ידי יצטרך להתכופף יחד עם המלך, והשתחויתי בית רמון - ייראה הדבר כאילו אני משתחוה לעבודה זרה, ועל דבר זה היה בטוח שיסלח לו ה', כיון שאין כוונתו כלל להשתחויה. ועתה הוסיף, שכדי שמלך ארם לא יבחין שהפסיק לעבוד עבודה זרה, יצטרך אחר כך להשתחוות בעצמו פעם נוספת, בהשתחויתי בית רמון בפעם השניה, שבכך יש איסור ממש, יסלח (נא) ה' לעבדך בדבר הנה - בכך שאני לוקח אדמה להקים מזבח לה' אני מראה שאני כופר בעבודה זרה, ומה שאני משתחוה לעבודה זרה הוא רק מפחד המלך, וכיון שגוי אינו מצווה למסור נפשו על קידוש ה', יסלח לי ה' גם על כך. (יט) ויאמר לו אלישע, לך לשלום. וילך נעמן מאתו כברת ארץ.

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

02-5005321